

Motion till riksdagen 2009/10:Ub391

av **Mats Pertoft (mp)**

Mer kunskap om de sociala trygghetssystemen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i arbetet med att ta fram gymnasiets nya kursplaner fokusera på att öka kunskapen om hur de sociala trygghetssystemen fungerar och om privatekonomi.

Motivering

Tyvärr har allt för många människor i dagens samhälle dålig koll på sin privatekonomi, vilket inte minst skildras i program som Lyxfällan. Särskilt ungdomar som grupp har ökat i Kronofogdens statistik och till stor del är det de snabba sms-lånen som har bidragit till det. Detta är tragiskt då det påverkar ungdomar lång tid framöver och kan ge dem svårigheter att få ett första-handskontrakt på en hyresrätt, svårt att få lån etc.

Tyvärr har även oroväckande många människor mindre koll på hur våra sociala trygghetssystem hänger ihop och hur de påverkar individen. Arbetsförmedlingen, a-kassan, Försäkringskassan och socialtjänsten är olika skyddsnet i samhället. Hur de samverkar och hur de kan påverka människan är ofta inget människor har full koll på förrän den dag de själva blir drabbade. Det är inget som lärs ut i skolan eller yrkeslivet, däremot har man som individ skyldighet att själv ta reda på hur de fungerar. I många fall är det snårigt att få tydliga svar på vad som gäller och det finns flera gråzoner.

För att ta några exempel på olika scenarier:

- ? Hur många vet t.ex. att om man blir arbetslös och åker på en längre utlandsvistelse förlorar man rätten till a-kassa?

Fel! Okänt namn på

- ? Hur många vet att man riskerar att bli nollklassad som arbetslös om man ej anmäler sig till Arbetsförmedlingen från dag 1 efter att ens sjukskrivning gått ut?
- ? Hur många har koll på hur olika reglerna för t.ex. föräldrapenning ser ut om man har en tillsvidareanställning eller om man har en kortare visstidsanställning?
- ? Hur många vet hur man skyddar sin SGI?
- ? Hur många vet vilken hjälp man kan få av socialtjänsten och hur många vet vilka skyldigheter man har för att få hjälp?

Listan över scenarier kan göras lång och få kan nog svara att de har koll på alla ovanstående frågor. Därför är det viktigt att kunskapen om detta förmedlas i gymnasieskolan, så att alla ungdomar får en inblick i hur våra trygghets-system fungerar, så att de vet vilka skyldigheter och rättigheter de har den dagen de slutar gymnasiet och kan tänkas komma i kontakt med flera av systemen. Man kan säkert lista många ämnen som det borde fokuseras på i gymnasieskolan, och här följer några som anknyter till detta: privatekonomi, hur man deklarerar, information om Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, a-kassan och socialtjänsten samt information om ens rättigheter och skyldigheter rörande berörda myndigheter. Även rollspel kring att söka jobb, gå på arbetsintervju och löneförhandla bör ingå.

Om ovanstående ingick i undervisningen i gymnasiet, förslagsvis årskurs 3 skulle dagens ungdomar vara bättre rustade när de tar klivet ut i vuxenlivet. Detta skulle bidra till att brygga över de socioekonomiska ojämlikheterna i samhället, där en del barn gynnas genom "tyst" kunskap hemifrån, medan andra barn missgynnas av att växa upp i miljöer där denna kunskap inte förmedlas. Detta skulle bidra till att ge ungdomarna bättre självförtroende, färre skulle hamna i kläm och detta skulle även gynna samhället i stort.

Stockholm den 4 oktober 2009

Mats Pertoft (mp)